इत्यर्थः कर्मणि ठो किम्भूतः सीतया लक्ष्मणेन च सहितो रामः अरण्यानीं महारण्यं अटाट्यमानः पुनःपुनरतिशयेन वा अटन् गच्छन् मूत्रसूत्रेति यङ् केचित्तु गत्यर्थाङ्गलुपेति नियमात् अत्रापि वक्रताविवक्षेत्याहुः तन्मते पथोऽभावात् वृक्षसंयोगेन वक्रं गच्छन्नित्यर्थः महदरण्यं अरण्यानी नारीसखीत्यादिना निपातः सहःसोवेति सहशब्दस्य विकल्पेन सादेशः॥ २॥

अवाक्शिरसमुत्पादं कृतान्तेनापि दुर्दमं। भंक्त्वा भुजौ विराधाख्यं तं तौ भुवि निचखतुः॥ ३॥

अवाक्। तं विराधाख्यं राक्षसं कृतान्तेनापि यमेनापि दुर्दमं दुःखेन दम्यत इति खल् तौ रामलक्ष्मणौ भुवि निचखतुर्निखातवन्तौ कीदृशम् अवाक्शिरसं अधोमस्तकं अवाक् शिरो यस्येति ऊर्द्ध्वपादौ यस्येति उत्पादम् भुजौ भंक्त्वा मोटयित्वा जान्नन शांविभाषेत्यनुनासिकलोपाभावपक्षे रूपम्॥ ३॥ ज०म०

अवाक्शिरसमित्यादि। तौ रामलक्ष्मणौ तं विराधाख्यं राक्षसं भुजौ भंक्त्वा भुवि निचखतुः निखातवन्तौ हनगमित्युङ्लोपः किम्भूतं अवाक्शिरसं अधोमस्तकं ऊर्द्ध्वपादं ऊर्द्ध्वौपादावस्येति व ऊत्रीहिः कृतान्तेन यमेनापि दुर्दमं दुःखेन दमनीयं ईषद्दुःसारिति खल् भंक्त्वेति भन्जोऽनिम् इति विभाषितकित्त्वात् पक्षे नलोपाभावः॥ २॥ भ०